

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

967

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister voor Klimaat en Energie over *windmolenverzet in Brielle* (ingezonden 3 november 2022).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie), mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 7 december 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het massale protest in Brielle tegen de komst van twee gigantische windmolens?¹

Antwoord 1

Ik ben bekend met de gestarte petitie tegen de komst van twee windmolens in de gemeente Brielle.

Vraag 2

Bent u bekend met het feit dat de normen waarop windmolenprojecten worden getoetst in 2021 door het Europese Hof van Justitie buiten werking zijn gesteld, omdat ze niet voldoen aan Europese wet- en regelgeving en dat het Europese Hof heeft bepaald dat de gezondheid van mens en dier onvoldoende is gewaarborgd met de in Nederland gehanteerde normen? Zo ja, kunt u alle windmolenprojecten op land per direct stopzetten omdat u altijd wijst het belang van Europese wet- en regelgeving? Graag een gedetailleerd antwoord.

Antwoord 2

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft in haar uitspraak van 30 juni 2021 geoordeeld dat de algemene regels voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en de bijbehorende Activiteitenregeling milieubeheer (Arm) voor windturbineparken (windturbinebepalingen) buiten toepassing moeten worden gelaten vanwege een procedurefout bij de totstandkoming ervan. Voor deze algemene regels had op grond van EU-recht een planmilieueffect-rapport (plan-MER) moeten worden gemaakt. De Afdeling heeft zich alleen uitgesproken over de procedure, maar niet over de inhoud van de regels. Ik heb u eerder, mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW),

¹ Zie: <https://tegenwindbrielle.petities.nl/>.

geïnformeerd over de gevolgen van deze uitspraak en het proces om te komen tot nieuwe landelijke milieunormen voor windturbines op basis van een plan-MER (Kamerstuk 33 612, nr. 80 en 33 612, nr. 76). Met de Regionale Energiestrategieën is het aan de regio's om een afweging te maken waar nieuwe windparken en/of zonneparken komen. Dit gebeurt door middel van een zorgvuldig proces. Als gevolg van de uitspraak is het nu aan bevoegde gezagen om zelf vast te stellen en te onderbouwen welke milieunormen zij bij hun besluitvorming hanteren. Zij maken in dat verband een eigenstandige specifieke afweging om te bepalen wat voor de betreffende locatie een aanvaardbaar milieubeschermingsniveau is. Ik zie dat decentrale overheden dit zeer zorgvuldig doen. Eigen normen van decentrale overheden dienen goed onderbouwd te worden, onder andere op basis van de wetenschappelijke kennis over windenergie en gezondheid. Deze kennisbasis wordt door het RIVM, via het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid, regelmatig aangevuld met relevant (internationaal) onderzoek.

Vraag 3

Bent u bekend met het feit dat op basis van nieuwe Europese normen in Denemarken en Duitsland geen windmolens van deze grootte zo dichtbij woongebieden geplaatst worden, ook niet als zij los staan? Zo ja, wilt u ook om deze reden alle windmolenprojecten op land stilzetten? Graag een gedetailleerd antwoord.

Antwoord 3

Ik ben bekend met de verschillende afstandsnormen die gelden binnen Europa, zo ook de geldende normen in Denemarken en Duitsland. Uit het onderzoek naar afstandsnormen, waarover ik u eerder heb geïnformeerd, blijkt dat in de acht onderzochte landen op verschillende manieren milieu en afstandsnormen zijn vorm gegeven (Kamerstuk 33 612, nr. 80). Nederland en het Verenigd Koninkrijk hanteren geen landelijke afstandsnorm. Andere landen hebben verschillende afstandsnormen. In landen met een afstandsnorm is deze afstandsnorm meestal ingesteld om de visuele impact van windturbines te beperken. Voor het (aanvullend) reguleren van windturbinegeluid hanteren alle acht onderzochte landen geluidsnormen, waarbij er ook grote verschillen zijn tussen de landen. De verschillen zitten zowel in de wijze van normering, als in het beschermingsniveau dat wordt geboden. In Nederland zijn de gezondheidseffecten van windturbines tot nu toe gereguleerd met normen voor geluid, externe veiligheid en slagschaduw. Voor de toekomst werkt de Staatssecretaris van IenW aan nieuwe landelijke milieunormen op basis van een plan-MER. Begin 2023 zal het plan-MER en de ontwerpAMvB voor het publiek ter inzage worden gelegd. Rond het zomerreces van 2023 zal de Staatssecretaris van IenW het plan-MER en de ontwerpAMvB aan de Kamer sturen. Het rapport over afstandsnormen wordt betrokken in het plan-MER en bij het opstellen van de AMvB.

Vraag 4

Vindt het acceptabel om ten faveure van de natte klimaatdroom een loopje te nemen met de volksgezondheid? Zo ja, wat zegt u tegen al die mensen die overlast ervaren van knipperende verlichting, geluid en slagschaduw voor omwonenden?

Antwoord 4

Allereerst merk ik op dat de woordkeuze van dhr. Van Haga niet getuigt van het fatsoen en respect waarmee leden van Kamer en kabinet elkaar horen te bejegenen. Ik beantwoord de vraag, omdat ik de zorgen van mensen in Brielle serieus neem, maar wil dhr. Van Haga verzoeken zich voortaan in fatsoenlijker woorden uit te laten. Windmolens op land produceren schone energie, maar veroorzaken ook hinder, zoals geluid en slagschaduw. Ik vind het daarom belangrijk dat bij vergunningverlening voor windturbines alle effecten op een zorgvuldige manier worden afgewogen. In afwachting van landelijke normen voor milieuaspecten kunnen bevoegde gezagen vergunningen op basis van een lokale milieubeoordeling milieuvoorschriften opnemen in de omgevingsvergunning milieu en het bestemmingsplan om milieubescherming te bieden

voor omwonenden. Daarbij hebben belanghebbenden bij vergunningverlening de mogelijkheid hun zienswijze kenbaar te maken.

De gezondheidseffecten als gevolg van windturbines worden serieus genomen. Bij het opstellen van beleid worden de meest recente relevante wetenschappelijke inzichten over gezondheidseffecten betrokken. Daarom actualiseren we de bestaande kennisbasis met betrekking tot windturbines en gezondheidsrisico's. Hierover heb ik u op 6 juli 2022 geïnformeerd (Kamerstuk 32 812, nr. 76). We richten ons op het waarborgen van een goede bescherming van omwonenden en omgeving en het daarnaast mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen zoals windparken voor schone energie.

De knipperende verlichting bij bestaande windturbines (hoger dan 150 meter) is nodig voor de luchtvaartveiligheid. Om de effecten voor omwonenden te verkleinen, wordt gewerkt aan naderingsdetectie. Naderingsdetectie maakt het mogelijk dat de verlichting alleen gaat branden als een luchtvaartuig de windmolen nadert. Naar verwachting zal het gebruik van naderingsdetectiesystemen voor windparken verankerd worden op 1 januari 2024 in de Omgevingswet. In de tussenliggende periode wordt vooruitlopend op wettelijke verankering invoeren van naderingsdetectie mogelijk gemaakt. Daarvoor is per project toestemming van de ILT vereist (Kamerstuk 32 813, nr. 1085). Samen met provincies, gemeenten en de windsector vind ik het van belang dat de ervaren hinder zo veel mogelijk wordt beperkt.